tedaj sesajoče tele odebelí vsak dan za 3 funte, potrebuje za te 3 funte mesá 8 bokalov ali 20 funtov mleka. Če tedaj gospodar têle večkrat zvaga, potem lahko prevdari: kaj mu po ceni mleka in po ceni telečjega mesá več dobička dá: ali da tele dalje časa sesá ali pa popreje odstavi in raje mleko prodá.

Mnogo druzih dokazov bi imeli še navesti, kako potrebna je vaga kmetovalcu, da z večim dobičkom gospodari. Al naj to zadostuje le v ta namen, da sicer umnim gospodarjem, ki pa dosihmal niso porajtali vage, kakor bi treba bilo, očí odpremo za korist vage.

Gospodarska skušnja.

Premogov pepel dober gnoj za krompir.

Umni kmetovalci premogov pepel (Steinkohlen-Asche) devajo na kupe mešanega gnoja (komposta) ali pa z njim gnojijo travnike. Slabi gospodarji pa nasproti ta pepel vozijo na cesto ali ž njim zasipajo jame. To je nespametno, kajti premogov pepel ima stvari v sebi, ki dobro teknejo rastlinstvu, namreč apno z žvepleno kislino (gips), vrh tega pa ima posebno veliko moč srkati v-se gnojnico in v sebi obdržati. Zatega del v več krajih Turingije ravnajo s premogovim pepelom tako-le: Ne daleč od gnojišča imajo zidane jame, v katere devajo preretani premogov pepel in ga močno z gnojnico polijejo, na to pa spet kakega pol čevlja na debelo denejo pepela, ki ga zopet z gnojnico polijejo, na to spet pride pepel, in tako dalje, da je jama polna. Spomladi pognojijo krompirju, ki ga sadijo, tako, da vsakemu krompirju perišče tega gnojnega pepela nasujejo. Po takem ravnanji dobivajo Turinginci obilne pridelke.

Ker dandanes vzlasti po mestih zeló kurijo s premogom in se naredi s tem veliko pepela, je želeti, da se gnojna moč njegova sploh spoznava in za poljedelstvo ceni, kakor zasluži.

Gospodarske novice.

Žalostni stan kmetijskih posestev v našem cesarstvu.

Dr. J. Winkler je nedavno na svitlo dal knjižico pod naslovom: „die Realitätenkrisis in Ziffern“, v kateri je stan kmetijskih posestev leta 1875. z veliko natančnostjo popisal. Iz te knjižice je razvidno, da je l. 1875. bilo 3071 milijonov goldinarjev dolgov na Avstrijskem kmetijskem posestvu, tedaj še nad 39 odstotkov cele vrednosti kmetijstev zadolženih.

Če je to že leta 1875. bilo, koliko veliko več je že zadolženih dandanes. Pač žalostni stan kmetijstva, v katerem so naši sedanji ministri lani videli glasoviti „volkswirthschaftlichen Aufschwung“!

Cena medú pitanca

je zdaj na Kranjskem po 40 krajc., cena voska po 90 krajc. do 1 gold. 5 krajc., kakor je blagó bolje ali slabeje. Tržna cena medú za domače potrebe bila je k velikonočnim praznikom po 30 krajc.

„Slov. Čebela“.

Natoroznanske drobtinice.

Kako dolgo živijo nekatere živali?

Bolha, muha, metulj, kakor tudi gosenica in črv, živé po devet mesecev. Rak more živeti 30 let. Riba živi prav dolgo; ščuka cesarja Friderika je živela 967 let. Navadne žabe žive po 12 — 15 let, želve pa 70 — 80 let. Izmed tičev najdalje živi papiga, sokol, orel in goska; sokol in orel po 150, papiga po 120 let. Vrabec živí 10—12 let. Med sesajočo živino živí najdalje slon in kit po 200—300 let. Srednja starost konj je 25 let; primeri se pa včasih, se vé da jako redko, da doživí konj starost 40 do 50 let. Goveda živé po 20 let, takotudi koza, ovca, mačka in psi po 20 let. Lev živí 50 let.

„Pučke nov.“

Podučne stvarí.

O „socijalistih“ nekoliko.

V zadnjem listu „Novic“ (med čenčami iz Ljubljane) je bil površno omenjen shod „delavcev“, katere so bili sklicali iz Nemčije poslani ali vsaj podučeni socijalistični agitatorji, ki v Švici, Belgiji, na Nemškem, Francoskem, Ruskem, zdaj pa tudi že na Dunaji begajo in vznemirjajo delavce. Prav mikaven je evangelij, katerega ti tuji aposteljni oznanujejo, njihovi nauki so res pozornosti vredni. Po njihovih načelih, katere so govorniki v čitalniškem steklenem salonu, kolikor jim je previdna policija dovolila, prodajali pičlemu številu nazočih, „delavcu“ ni treba v cerkev hoditi, da bi si izprosil nebés na unem svetu, on naj hodi rajši v društva in po teh skuša si pridobiti nebesa že tù na zemlji, ker iz onega sveta ni prišel še nihče pravit, kako je tam. „Delavec“ — se je dalje govorilo — ne sme biti ne Slovenec ne Nemec, ne nemškutar ne narodnjak, ne klerikalec ne liberalec, ne katoličan ne drugoverec, sploh ne sme imeti nobenega domovinskega čutja, nobene vere, ampak naj bo le „delavec“; liberalci so mu sovražniki ravno tako, kakor klerikalci, ker ga oboji rabijo le za svoje sebične namene; „delavci“ morajo toraj po vsem svetu biti le eno telo, ki napoveduje boj vsem drugim stanovom.“

Taka načela niso zrastla pri nas na domačem drevji, ampak skušajo jih zatrositi tuji rogovileži med naše pridne rokodelce, a ne zato, da bi jim pomagali, ampak rabiti jih hočejo za svoje sebične namene.

Naj tedaj tù sledi posnetek tega, kar Dunajski časnik „Reform“ piše o socijalizmu, ki bega zdaj tudi že na Dunaji delavce, in ki daje celó Pruski vladi mnogo opraviti.

„Nikakor ni prav to, da socijalni demokrati povdarjajo posebno besedi „delo“ in „delavec“, da se stanovi, iz katerih se v prvi vrsti sestavlja socijalistična stranka, imenujejo nalašč in nič drugače ko „delavci“, kakor da bi bili vsi drugi ljudje lenuhi in postopači. Vsak človek bi moral kaj koristnega delati in velika večina ljudstva tudi res dela. Toda gospodje delavci „par excellence“ to reč razumejo tako, kakor da bi delo z glavo, z možgani, ne bilo delo. Al za vsako delo z glavo je treba tudi rok in pisatelj tega članka zagotovlja svoje „tovarše obrtnijske“, da se mu večkrat roke bolj vtrudijo, kakor glava. Nasproti je pa za vsako delo z rokami treba tudi glave in čem bistrejša glava, tem bolje je delo rok.

Vsak človek ima ne le pravico, ampak tudi dolžnost delati; „pravico do dela“ pa povdarjajo vsi socijalisti, ali, z drugimi besedami rečeno, oni trdijo, da morajo dela dobiti. Al država in človeška družba nimate dolžnosti, vsakemu človeku dati ali priskrbeti dela; iskati mora si ga vsak sam. Res, da je naloga držav, skrbeti za družinski red in občne potrebe; toda popolnoma in za zmiraj nobena država ne more izvrševati te naloge, ker ima skrbeti ravno tako za druge svoje državljane, katerih ne more obteževati s tem, da bi jih silila, dajati „delavcem“ dela.